

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia kwietnia 2011 r.

**Pani
Ewa Pachocka
Prezes
Sądu Rejonowego
w Ostrowcu Świętokrzyskim**

P/10/008
LKI-4100-03-01/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła w Sądzie Rejonowym w Ostrowcu Świętokrzyskim (Sąd) kontrolę wykonania budżetu państwa w 2010 r., w części 15 – Sądy powszechne w zakresie planowania i wykonania dochodów budżetowych oraz skuteczności ich ściągalności; planowania i wykonania wydatków budżetowych, w tym na inwestycje i zakupy inwestycyjne; realizacji dochodów i wydatków budżetu środków europejskich; wiarygodności ksiąg rachunkowych w zakresie mającym wpływ na sprawozdania roczne, zgodności rocznych sprawozdań budżetowych z ewidencją księgową oraz inwentaryzacji składników majątkowych.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Prezes niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia działalność Sądu w zakresie objętym kontrolą.

Ocenę pozytywną uzasadnia w szczególności:

- celowe i oszczędne wydatkowanie środków budżetowych,
- przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji składników majątkowych zgodnie z przepisami ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości²;
- prawidłowe, zgodne z ewidencją księgową, sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych.

Zastrzeżenia NIK dotyczą w szczególności:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

- braku określenia w polityce rachunkowości terminów granicznych księgowania operacji gospodarczych do właściwych okresów sprawozdawczych;
- ujęcia siedmiu operacji gospodarczych do niewłaściwych okresów sprawozdawczych, niezgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

1. Planowane na 2010 r. dochody budżetowe w rozdziale 75502 *Jednostki sądownictwa powszechnego* w wysokości 3.905 tys. zł zrealizowano w kwocie 3.464 tys. zł (88,7%). Głównym źródłem dochodów były wpływy uzyskane z tytułu zasądzonych grzywien w sprawach cywilnych, karnych i karno-skarbowych, a także z tytułu wniesionych opłat sądowych.

Z wyjaśnienia kierownika finansowego Sądu Anny Pionka wynika, że głównymi przyczynami niewykonania dochodów w 2010 r. było zwiększenie planu przez jednostkę nadrzędną w porównaniu do projektu przedstawionego przez Sąd oraz znaczne zmniejszenie wpływów w porównaniu do roku ubiegłego, mogące świadczyć o zubożeniu społeczeństwa.

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2010 r. wyniosły 1.517,6 tys. zł i były wyższe w porównaniu do 2009 r. o 72 tys. zł (o 5%). Zaległości na koniec 2010 r. wyniosły 542,5 tys. zł i były wyższe w porównaniu do 2009 r. o 5.4 tys. zł (o 1%).

Analiza 42 kart dłużników obejmujących należności w wysokości 133,5 tys. zł wykazała, że bezzwłocznie wysyłano dłużnikom wezwania do zapłaty oraz kierowano nieuregulowane zaległości do komornika sądowego. Zaległości sześciu dłużników w wysokości 16,9 tys. zł zamieniono na wykonanie kary zastępczej. Na koniec 2010 r. ściągnięto 49,9 tys. zł (37,4% badanych należności).

2. Planowane na 2010 r. wydatki w wysokości 9.619,9 tys. zł, zostały wykonane w 100%. W porównaniu do 2009 r. wykonane w 2010 r. wydatki były niższe o 58,4 tys. zł (0,6%).

Analiza wydatków bieżących w łącznej wysokości 239,5 tys. zł (13,6% wydatków pozapłacowych) wykazała, że zostały one zrealizowane zgodnie z planem finansowym, w sposób celowy i oszczędny.

W 2010 r. udzielono jednego zamówienia publicznego na ochronę budynku Sądu o wartości 96,5 tys. zł. Postępowanie w sprawie wyłonienia firmy ochraniającej budynek Sądu przeprowadzono zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych³.

Kierownik finansowy Sądu, w ramach posiadanego upoważnienia dyrektora Sądu Okręgowego w Kielcach, dokonała dziesięciu przeniesień wydatków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej. Zgodnie z § 10 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych⁴, o decyzjach dotyczących zmian, niezwłocznie poinformowano dyrektora Sądu Okręgowego w Kielcach.

3. Wydatki na wynagrodzenia zrealizowane w wysokości 6.244 tys. zł, były wyższe od zrealizowanych w 2009 r. o 506 tys. zł (6,4%).

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 11, poz. 69.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego, wynoszące w 2010 r. – 4.577 zł, było wyższe w porównaniu do 2009 r. o 318 zł (6,9%). Zrealizowane na koniec 2009 r. zatrudnienie w Sądzie wynoszące 106 osób, było równe przyznanemu limitowi zatrudnienia. W porównaniu do 2009 r., zrealizowane w 2010 r. przeciętne zatrudnienie było wyższe o jedną osobę.

4. Wprowadzona decyzją Prezesa Sądu z 2 stycznia 2005 r. dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, spełniała wymogi art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości, za wyjątkiem nieokreślenia sposobu zatwierdzenia aktualnie stosowanej wersji oprogramowania finansowo-księgowego (art. 10 ust. 1 pkt 3 lit.c ww. ustawy) oraz terminów granicznych księgowania dowodów do właściwych okresów sprawozdawczych (art. 20 ust. 1 ww. ustawy).

Analiza zapisów w dzienniku dotyczących rozrachunków z kontrahentami za miesiące czerwiec, grudzień 2010 r. i styczeń 2011 r. wykazała, że w grudniu 2010 r. zaewidencjonowano trzy operacje gospodarcze o wartości 20.184 zł, których dokonano w listopadzie. Obowiązek wprowadzenia do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie wynika z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Powyższe spowodowało, że w sprawozdaniu Rb-28 z *wykonania planu wydatków budżetu państwa* za listopad 2010 r. nie wykazano zobowiązań w kwocie 20.184 zł.

Odpowiedzialność za zaksięgowanie trzech dowodów do niewłaściwego okresu sprawozdawczego ponosi Alina Wąsik, główna księgowa Sądu.

Badanie w zakresie poprawności formalnej, prawidłowości kontroli wewnętrznej i dekretacji oraz prawidłowości ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych, wpływających na sprawozdawczość bieżącą i sprawozdania roczne, przeprowadzono na podstawie wybranej próby 94 dowodów o wartości 149,6 tys. zł, wylosowanych spośród 1.066 pozycji dowodów o wartości 829,4 tys. zł oraz 13 dowodów o łącznej wartości 89,9 tys. zł, wybranych w sposób celowy. Losowania próby dokonano przy użyciu narzędzia informatycznego *Pomocnik kontrolera*.

Badanie w zakresie poprawności formalnej, prawidłowości kontroli wewnętrznej i dekretacji dowodów księgowych nie wykazało nieprawidłowości.

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej wykazało, że cztery transakcje o łącznej wartości 1.780 zł zostało zaksięgowanych, niezgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, do niewłaściwych miesięcy sprawozdawczych.

W wyniku przeprowadzonego badania zgodności ewidencji księgowej NIK wydaje opinię pozytywną, natomiast w wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych – opinię negatywną w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i pozytywną w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej.

5. Dane wykazane w rocznych sprawozdaniach Rb-23 o *stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych*, Rb-27 z *wykonania planu dochodów budżetowych*, Rb-28 z *wykonania planu wydatków budżetu państwa* oraz w kwartalnych

sprawozdaniach Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, były zgodne z odpowiednimi kontami ewidencji księgowej. W wyniku badania zestawień obrotów i sald stwierdzono, że dane z ksiąg rachunkowych zostały prawidłowo przeniesione na roczne sprawozdania budżetowe.

6. Sąd przeprowadził, wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r., inwentaryzację:

- a) w drodze spisu z natury – środków pieniężnych w kasie, znaków opłaty sądowej oraz druków ścisłego zarachowania;
- b) w drodze uzgodnienia sald – stanu środków pieniężnych wynikającego z zapisów ksiąg rachunkowych i z wyciągów z rachunków bankowych oraz rozrachunków, należności i zobowiązań;
- c) w drodze weryfikacji – aktywów i pasywów, których stan nie podlegał lub nie mógł być ustalony w drodze spisu z natury albo w drodze uzgodnienia z kontrahentami.

Inwentaryzację przeprowadzono zgodnie z wymogami art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz prawidłowo rozliczono w księgach rachunkowych, stosownie do art. 27 tej ustawy.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1) określenie w polityce rachunkowości terminów granicznych księgowania operacji gospodarczych do właściwych okresów sprawozdawczych oraz sposobu zatwierdzenia aktualnie stosowanej wersji oprogramowania finansowo-księgowego;
- 2) wyeliminowanie przypadków księgowania operacji gospodarczych do niewłaściwych okresów sprawozdawczych.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Prezes, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.